Summaries in Pashto

منخکړ توب یا Intervention لندیز کڼه ۱۱.۲

دماشومانو دوستانه فضا: د پایلو او تاثیراتو په هکله په معاصرو شواهدو ولاړه یو سیستماتیکه کتنه.

لیکوالان: الاستر ایجر، جانا میتزلر، ماریسا ووجتا او کیون سویج

دماشومانو دوستانه فضا دماشومانو د خوندی ساتنی لپاره په بیړنیو حالاتوکی په پراخه پیمانه کارول کیږی، دماشومانو د روحی ټولنیز ی سلامتیا لپاره دیوی آلی په ډول او همدارنګه دټولنی دظرفیت لوړولو لپاره په ماشوم ساتنه کی.
دسیستماتیکی کتنی چاپ شوی او ناچاپه آثارو ۱۰ څیړنی چې ضمیمو ی خانګړتیاوی په ګوته کوی. هره څیړنه د مداخلی یامنخګړتوب بالقوه ساتونکی، وده ورکوونکی او په خوځښت راوستونکی اثراتو سره کتل شوی دی.

ټولو ۱۰ څیړنو دماشومانو ددوستانه فضا مثبتی پایلي ثبت کړی، په خانګړی ډول دروحی ټولنیزی سلامتیا سره په تړاو. که څه هم، سترو خامیو په طرحه کی هغه وړتیا په قو ی ډول سره دوخت په تیریدو سره محدودوله (یواځی دری څیړنو مخکی دمداخلی لمړنی ارقا راپور کړی). یا هرداسی بدلون ته د مداخلی سره نسبت ورکوی (یواځی دوه څیړنو بغیر ددماشومانو ددوستانه فضا لرونکو پرتلی څخه ګټه اخستی).
ښننی پیشنهادوی چې: ستر تعهد دپایلو او اثراتو ثبتولو او اندازه کولو ته اړین دی: نورو ژورو او معیاری پروسو د لنډ محاله او اوږد محاله پایلو او آثراتو د پراسس کولو لپاره اړین دی. دارزونی طرحه باید ډیره ښکاره اوپه قوی ډول د څیړنی پایلو یی د دمداخلی څخه یی چاره وکړی: دماشومانو مشغولا دارزونی په قرینه کی اړینه دی: او اوږدمحاله تعقیبونه ډیره مهمه دی چې ترڅو په شواهدوه ولاړه مداخله رامنځته کړو.

کلیدی ټکی: دماشومانو لپاره دوستانه فضا، روحی ټولنیز، ماشوم ژغورنه، ارزونه، پایلی، بشری مرستیو بیړنی حالات

دیوی مجبوره شوی مور تجربی له شمالی یوګاندا څخه: دجنګ میراث

لیکوال: ګریس اکیلو

له ۱۹۸۶ څخه تر ۲۰۰۷ کاله پوری د **LRA** قواوو ملکیان په شمالی یوګاندا کی د وژنو او ماشوم تښتولو له لاری تاوانونه اړول. دواړه جونی او هلکان دجنګ لپاره روزل کیدل، جنیکانی دقوماندانانو ترمنځ په زوره د ښځو په ډول ویشل کیدلی. دا په روحی ډول خورول شو ی جنیکیانی او ښځی حامله کیدلی او په مور توب مجبوره کیدلی.
د بیارغونی مرکزونو کی دبل هرچا په نسبت ډیری ساتل کیدلی. دویته په مرکزونو کی خانګړی امتیازات ورکول کیدل، وروسته دبیا مدغمولو څخه په ټولنه کی، دا ښځی او همدارنګه ددوی ماشومان دکورنی او ټولنی لخوا په بد نامه یادیدل او همدارنګه ددوی په وړاندی تبعیض څخه کار اخستل کیده.
دامقاله مجبور شوی میندی او دهغو ماشومانو تجربی د بیا رغونی په وخت کی تر بحث لاندی نیسی. ددی په څنګ کی، دا او ددوی ماشومانو سره دبیلا بیلو بشری حقونو د سرغړونو ژوندی پاتی شونو په حیث په کوم نظر وګوری.

کلیدی ټکی: مجبورشوی مورتوب، روحی ټولنیزی اړتیاوی. ماشومان، بیا مدغمول، یو ګاندا

روانی ټولنیز: روانی ټولنیزه مرسته د بوتانی مهاجرینو لپاره په نیپال کی.

لیکنه: *Relinde Reiffers, Ram Prasad Dahal, Suraj Koirala, Renee Gerritzen, Nawaraj Upadhaya, Nagendra Luitel, Shaligram Bhattarai & Mark Jordans*

د ۲۰ څخه ډیر کلونه کیږی چې په زرهاوو بوتانی مهاجرین په شرقی نیپال کی په کیمپونو کی په یو ه نامعلوم او ننګوونکی حالت کی ژوند کوی. او س دبیرته ستنیدو امکانات لانوری ننګونی رامنځته کړی دی. ددی حالت ته په کتوسره، غیر دولتی اداری او ***TPO Nepal*** په ګډه د *UNHRC* او نورو خیریه موسسو سره روانی ټولنیز مرستی وړاندی کوی. داراپور دروانی ټولنیزو مسلو یو ه لنډیز منځګړتوب او پایلو او همدارنګه زده شوی درسونه وړاندی کوی. یو ه واقعه د پناغوښتونکو هم یکشی شاملوی. مخامخ روانی ټولنیزه مرسته، روانی تعلیمات او ظرفیت جوړونه ددی پروګرام عمده عناصر دی نه یواځی د پناغوښتونکی لپاره، همدارنګه د کوربه ټولنو او خیریه کارکوونکو لپاره.
سپارښتنی: چوپړتیاو ته دوام ورکول د پناغوښتونکو او د کوربه ټولنو لپاره، د پام ډیرونه د مساعدو ګروپونو لپاره (لکه عمروالا خلک) او همدارنګه غښتلی کول د اړیکو او مرستو د ځایی او بین المللی خدماتو او تشکیلاتو.

کلیدی الفاظ: بوتانی پنا غوښتونکی، نیپال، روانی ټولنیز، غزول، بیا په ځای کیدل

دبشری مرستو د روانی ټولنیزی برخی ارزونه:

لیکوال دمیشتو او داخلی بیځایه شویومهاجرینو لپاره دروحی ټولنیزو ګروپ کارکوونکو دکارونو ارزونه بیانوی. دا طریقه په شعور او عام استدلال ولاړه وه، خو دخپلی طریقی یا مداخلی یا د موخو او میتود ترمنځ داړیکو د ښکاره موخو عدم موجودیت وه. ددی نه علاوه، د هغوی اغیزی یا دهغی مربوط عدم،د فزیکی ژوند چاپیریال په کمپ او مسکونه ځایونوکی نه معاینه کوی. داموضوع ګانی په یو ورکشاپ او مرکه کی تر بحث لاندی نیول شوی او په پایله کی یو ؛ **intervention logic** ؛ په شمول دی تاییدونکو

Copyright © War Trauma Foundation. Unauthorized reproduction of this article is prohibited.

لوړ کړی. په ۲۰۱۲ کال کی، دسوریه جنګ ځپلو دمرستی لپاره پروګرام پرانستل شو دیولړ انفرادی پیښنو د حل له طریقه، کورنی او دټولنیز سطحی له طریقی دساحوی رضاکارانو له طریقه او معلوم مرستی دبیځایه شویو خلکو سره چې په پنا ځایونو کی ژوند تیروی.

کلیدی ټکی: سوریه، مصلح شخړی، پناغوښتونکی، بیځایه شوی، ساحوی رضا کاران

روانی ټولنیزه مرسته د Ebola د خوریدو په دوران کی د کانګو په دیموکراتیک جمهوریت کی

لیکنه: ایوا پاګولیا

په دی لیکنه کی ، لیکوال په خپلو تجاربو دیو خارجی ارواح پوه په بڼه د *Ebola hemorrhagic* تبی په دوران کی د کانګو په دیموکراتیک جمهوریت کی په ۲۰۰۷ کی خپل غبرګون ښکاره کوی.
څنګه چې دایو ډیر ساری وژونکی ناروغی دی، تراوسه، جلایی له دی منتن کسانو څخه دوقایی یواځینی دحل لاره ښکاری.
د ا په ځایی او خارجیانو جلا اثرات او عواقب لری، که څه هم، ددوی پوښتنه ددی لپاره چې مطلب پیداکړی او د بدو پیښنو سره چی پیښنی شوی وی تعامل وکړی، دواړو ځایی او خارجی خلکو دبی وسی احساس وکړ.

کلیدی ټکی: *Ebola hemorrhagic* تبه، کانګو دیموکراتیک جمهوریت، روانی ټولنیزه منځګړتوب، توکم-psychiatry یا روانی ناروغیو پیژندنه

شاخصونو سره دهر روانی ټولنیز کار اغیزه ښکاره یا واضح شوه او دخینو فعالیتونو یوځای کیدنه. هدارنګه داهم واضح شوه چې څه شی دروانی ټولنیزو کارونو کیفیت ښه کوی، د روانی ټولنیزو کارکوونکو دهغه مهارتونو او دید دروزنی سره چې تر اوسه یی ندی کارولی. له دی کبله، دارپور ښکاره کوی چې څه ډول روانی ټولنیز کارونه اغیزمن کیدایشی کله چې په پروګرام کی مدغم شی، او دهغو درملنو یی کړنو مدغمول پدی موخه چې دفزیکی ژوند چاپیریال ښه کړی دداخلی بیځایه شویو په کمپ کی او دځایی اوسیدونکو په کلی او کورکی

کلیدی ټکی: دداخلی بیځایه شویو کمپ، د میشت خلکوځای، دمداخلی منطق یا (intervention logic) تاییدیدونکی شاخصونه، ارزونه

دټولو شرایطو پر خلاف: دمهاجرو لپاره دملل متحد نړیواله اداری روانی او روانی ټولنیز مرستی پروګرام د اعراقی مهاجرو او سوریی داخلی بیځایه شویو لپاره.

لیکوالان: سارا هریسن، ریوا ډاهمن، ماهه اسماعل، ادیت سادات، مایسا هسن، راشا هسن، آدم موسا خلیف او مرین شیل پیرورد

دادیره ګرانه دی چې مثبتی کیسی یا مقالی په داسی هیواد کی پیداکړو چې په جګړه کښی وی. آرامه ورځنی کارونه د بشری مرسته رسوونکو چې روانی او روحی ټولنیز چوپړتیاوی برابروی دیو مخ په ډیریدونکی روانی لاندی خلکو لپاره، په نادره توګه دخبرونو سرټکی جوړوی. د ۲۰۰۸ کال راهیسی، دمهاجرینو نړیواله اداره په سوریه کی د اعراقی مهاجرینو لپاره پراخه روانی او روحی ټولنیز مرستی عملی کړی چې د مهاجرو ظرفیتونه یی

Copyright © War Trauma Foundation. Unauthorized reproduction of this article is prohibited.